

ЖЕЉКО ВУКОБРАТОВИЋ

ЗНАЦИ ЗА УЗБУНУ

НЕМА ПОТРЕБЕ НАМА ГОВОРТИ КАКО
War changes its address

Као што је опште познато
Рат мијења адресу
Кад унесе све ствари
На улазним вратима
Уредно
Не кријући се
Поставља исту плочицу
Са пуним именом
Једино простире
Различите отираче
Испред прага
Некад су то цвјетни дезени
Птице у лету
Или они једноставни
У боји пјешчане плаже
Није склон апстракцији
Нити толико циничан
Да постави крпару са натписом
Добродошли
Једном је
Како ми је речено
То био отисак
Облака
У облику јарца

Који је прошао тик изнад
Наших кућа
Непосредно пред Велики рат

ПЛАВИ ПРОСТОП

На зиду сваке установе
Мога дјетињства
Као обавезни инвентар
Стајала је табла
Са знацима за узбуну
У случају опасности
Нотни запис
На једној линији
За трубу Свевишњег
Упозорење
За сваки појединачни
Топот јахача апокалипсе
Биолошко-хемијски
Нуклеарни
Како у историји
Понекад наступе периоди
Кад човјечанство западне у еуфорију
Мира и љубави
Тако су прије извјесног времена
Да нас представе у најбољем свјетлу
Одаслали у космос
Златне фонографске плоче
Са угравираним порукама
Носећи се мишљу да ће тамо неко
У међузвјезданим сферама
Трошити вријеме
Дешифрујући распоред планета
Сунчевог система или
Пак читати наш ДНК запис
Уз звуке Бранденбуршког концерта
Али
Није први пут да
Овоземаљска памет
Не марећи за универзалну логику
Није схватила
Да би само једна
Дрхтава црта
Знака ваздушне опасности
Не дужа од длана
Циљаним примаоцима
Разјаснила све

Без остатка
Иако никад
Нису
Удахнули зрак
Испод плавог простора
По коме лете птице

ХИПАТИЈА

У Александрији је живјела жена
Што је умјесто срца
Носила број
Не у пежоративном смислу
Да није гајила
Осјећаје ни за шта
Ни било кога
Него број који би
Када се правилно постави
Могао бити
Један од кључева
Тадашњег свијета
Који је по нашој
Суженој претпоставци
Имао нешто мање катанача
Него овај наш
С Р Савафу иако је више пута
Нагазио на отиске њених стопа
Није ни покушао да их слиједи
Свјестан шта стоји
Испред њега
Ослушкујући надолазеће кораке
Великог гнијева
Зато
Кад је већ сазнао
Да вријеме пролази
У овом граду
На исти начин
Као и у бољим градовима
Слутећи да више и нема смисла
Тражити излаз из свог угла
Зашто није
Бар разлучио језичку дилему
Са чим су јој одвајали
Живо месо
Од кости
Шкољкама или цријеповима
Све до средишта
Не слутећи да је број био
Само поетска фантазија

МАТРИЈАРХ

Не знам да ли је наратив
Само наратив
Али чињеница је
Да су сви имали некога
Коме се све будуће потомство
Хватало за скуте
Моја афричка колегиница
Ми је једном поменула
Да је њена прабаба
Растјерала
Чопор гладних лавова
Наоружана само штапом
Претпостављам да је то
Она иста особа
Што је на америчком југу
На трему колибе
У сутону
Загледана у даљине
Сигурна да ће њено вријеме
Тек доћи
Смирено пушила на лулу
Од кукуруза
У другом нечијем завичају
Једном руком је извлачила
Запрегу све са теретом
Из блата
И од шале
Рушила по неколико
Најснажнијих мушкараца
Остављајући читаве генерације
Обиљежене прашином
На обе плећке
Не знам
Шта тражи у моје вријеме
У бутику на Колумбус авенији
Ако не
Да нас и даље обара
Са ногу
Препознао сам је
Док је претрчавала улицу

Шуштећи сукњом
Као српска жена
Док корача
Између два рата

ЛИСТ АТАВИЗМА

*(Гојку Челебићу, коме је савршено добро познато мјесто
а савладар је времена о коме пишем)*

Са сигурношћу вам не могу рећи
Како сам се опростио
од Мигуела де Сервантеса
(Miguel de Cervantes Saavedra)
Да ли сам му се благо наклонио
Или сам само махнуо руком
Али у сваком случају
Било је то давно
Моје занимање за њега
Углавном се тада и завршило
Можда ме је једино копкало
С ким је био у дослуху и
Ко му је дотурио кључ од врата
На која је пустио бујицу
Субверзије
Чије таласе
Ни данас не можемо обуздати
Или како се
Угашених чула
Мртав
Кретао четири стотине година
А да му не уђу у траг
Након свега тога
Да будем до краја поштен
Нити сам имао жељу
А ни могао наслутити
Да ће нам се путеви
Поново укрстити
Али како једноставно постоје мјеста
На којима се тачно у одређено вријеме
Необјашњиво сусрећу неспојиве ствари
Тако сада овдје
Долазим до изданка
Гране Мигуелове породице
Што се примила у Мексику
Развила до неслућених размјера
И чак једним листом
Додирује зидове

Јединственог мјеста
Немилосрдне стварности
Милујући пастелне тапете
Собе Савјета безбједности¹
Гдје суверено
Мачем са два сјечива
Озбиљност влада
И да посегнем још једном
За општим мјестом
Како не постоји ствар
Која у свом саставу и у најмањем трагу
Не садржи своју супротност
Тако наведени лист
Лист атавизма
Бранећи породичне боје
Сваки пут непогрешиво
Затрепери
На најмањи знак
Спорадичног смијеха
Што понекад на трен
Кроз затворена врата
Освијетли
Глатку површину
Монолита
Смртне збиље

¹ Савјет безбједности Уједињених нација (The United Nations Security Council)